

Sarajevo, 11.11.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.11.2019.- 08.11.2019.

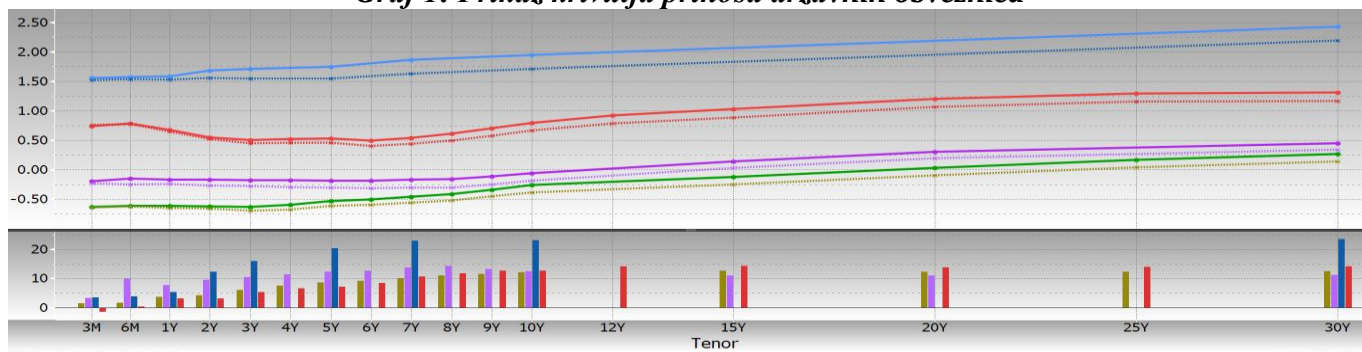
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19	1.11.19	-	8.11.19
2 godine	-0,66	-	-0,62	↗	1,55	-	1,67	↗	0,52	-	0,55	↗
5 godina	-0,61	-	-0,53	↗	1,54	-	1,75	↗	0,46	-	0,53	↗
10 godina	-0,38	-	-0,26	↗	1,71	-	1,94	↗	0,66	-	0,79	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	1.11.19	-	8.11.19
3 mjeseca	-0,609	-	-0,589
6 mjeseci	-0,627	-	-0,611
1 godina	-0,620	-	-0,595

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.11.2019. godine (pune linije) i 01.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekli tjedan su obilježili pozitivni signali o napretku trgovinskih pregovora između SAD i Kine, što je utjecalo na rast prinosa sigurnijih obveznica. To je posebno bilo izraženo u četvrtak kada je priopćeno da su se dvije strane dogovorile da će u fazama obostrano ukinuti tarife, a što je pozitivno djelovalo na očekivano zvanično određivanje datuma potpisivanja „faze 1“ trgovinskih pregovora. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 12 baznih bodova. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili rast između 6 i 20 baznih bodova. Na pad optimizma vezano za pitanje konačnog dogovora, koncem prošlog tjedna utjecaj je imala izjava predsjednika Trumpa, u petak, da SAD nisu dogovorile povlačenje odluke o povećanju tarifa.

U promatranom razdoblju za eurozonu su objavljeni nešto bolji ekonomski podaci, a fokus je bio na pozitivnim finalnim podacima PMI indeksa, koji su bili bolji od preliminarnih. Ipak, MMF, a dan nakon toga i Europska komisija (EK), su objavili lošije prognoze gospodarskoga rasta i inflacije za eurozonu, navodeći povećane rizike, poput trgovinskih nesuglasica i Brexita, kao osnovu smanjenih prognoza. Navedene institucije ne očekuju da će stopa inflacije eurozone ni tijekom naredne dvije godine dostići ciljanu razinu ECB od oko, ali ispod 2%. Pored toga EK prognozira da će, na osnovi nacrtu proračuna koje su vlade dostavile, eurozona obuzdati potrošnju, usprkos pozivima da se odgovori na intenziviranje ekonomskog usporenja. Tako je, na primjer, navedeno da se očekuje da Njemačka, najveće gospodarstvo regije, zadrži proračunski suficit do 2021. godine, iako se očekuje da ovaj suficit bude smanjen. S druge

strane, članice koje imaju visoke dugove će nastaviti da troše, usprkos prijedlozima za povećanjem štednje. EK predviđa da će odnos duga i GDP-a Francuske ove godine premašiti limit EU (60%), dok će taj odnos u Italiji dostići skoro 140%.

Prema podacima European Banking Authority (EBA), europske banke su prepolovile udio loših kredita u posljednje četiri godine, te je iznos ovih kredita smanjen na 636 milijuna EUR zaključno s lipnjem tekuće godine s 1,15 milijuna EUR, koliko je ovaj udio iznosio u srpnju 2015. godine.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	STUDENI	-13,8	-4,5	-16,8
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	LISTOPAD	45,7	45,9	45,7
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	LISTOPAD	51,8	52,2	51,6
4.	PMI kompozitni indeks– EZ (final.)	LISTOPAD	50,2	50,6	50,1
5.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	RUJAN	-1,2%	-1,2%	-0,8%
6.	Maloprodaja – EZ (G/G)	RUJAN	2,4%	3,1%	2,7%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	RUJAN	-	0,9%	0,8%
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	RUJAN	-6,3%	-5,4%	-6,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	RUJAN	-4,4%	-4,3%	-3,9%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	0,3%	0,1%	-1,3%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	RUJAN	-	0,3%	4,7%
12.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	RUJAN	-	-3,0%	-9,4%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	0,1%	0,4%	-1,5%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	RUJAN	-	1,2%	-1,3%
15.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	RUJAN	19,5	21,1	16,4
16.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	RUJAN	-4,96	-5,55	-5,44
17.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR)	RUJAN	-	-7,96	-9,78
18.	Bilanca proračuna – Španjolska (u milijardama EUR)	RUJAN	-	-109,0	-123,1
19.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	LISTOPAD	62,1	97,9	13,9
20.	Stopa inflacije – Nizozemska	LISTOPAD	2,6%	2,8%	2,7%

SAD

Vijest da su se SAD i Kina prošlog tjedna usuglasile da će u fazama obostrano ukinuti tarife, koje su uvedene tijekom višemjesečnog trgovinskog rata, pozitivno je utjecala kako na globalna financijska tržišta tako i na financijsko tržište SAD. Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast za 12 do 23 bazna boda na tjednoj razini, te je prinos na desetogodišnje obveznice dosegao najveću razinu od kraja srpnja ove godine. Istodobno, indeksi dionica su prošlog tjedna bilježili rekordno visoke razine pod utjecajem jačanja optimizma vezano za trgovinske pregovore. Naime, očekuje se da će SAD odustati od uvođenja tarifa na oko 156 milijardi USD vrijedan uvoz kineske robe, a čije je uvođenje planirano 15. prosinca.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da je gospodarstvo SAD na dobrom mjestu, ali da će kretanje inflacije biti važan čimbenik u odlučivanju o budućem kretanju kamatnih stopa. Uoči sastanka koji je održan prošlog tjedna, Evans je istaknuo da neće imati ništa protiv još jednog smanjenja kamatnih stopa, te je podržao odluku Feda da ove godine tri puta smanji referentnu kamatnu stopu.

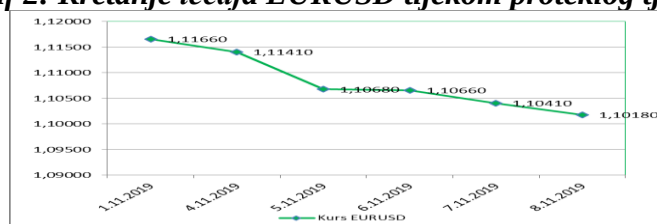
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za studeni, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta američkog GDP-a od 2,3% za tekuću godinu, te stope od 1,8% i 1,9% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok je za 2020. i 2021. godinu smanjena na 2,0% s prethodno prognoziranih 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava u prosincu zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok smatraju da vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	1. STUDENOG	-	-0,1%	0,6%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	2. STUDENOG	215.000	211.000	219.000
3.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	3. STUDENOG	-	59,1	61,0
4.	Indeks povjerenja - Sveučilište iz Mičigena P	STUDENI	95,5	95,7	95,5
5.	Zalihe u veleprodaji (M/M) F	RUJAN	-0,3%	-0,4%	0,1%
6.	PMI indeks uslužnog sektora F	LISTOPAD	51,0	50,6	51,0
7.	Obujam porudžbina trajnih dobara F	RUJAN	-1,1%	-1,2%	-1,2%
8.	Tvorničke porudžbine	RUJAN	-0,55	-0,6%	-0,1%
9.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	RUJAN	-52,4	-52,5	-55,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1166 na razinu od 1,1018, a što predstavlja smanjenje od 1,33% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Premijer Velike Britanije Johnson je izjavio kako nijedan premijer, pa tako ni on, ne želi prijevremene izbore, posebno ne u prosincu. Ipak, stanje je takvo da jednostavno nema druge mogućnosti, jer je jedini način da se sporazum o Brexitu provede u narednim tjednima fokusiranje na ono što narod želi. **U proteklom tjednu održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici.** Ipak, dva člana ovog tijela neočekivano su glasovala za smanjenje referentne kamatne stope, dok su ostali, uključujući i guvernera Carneya, istaknuli da bi razmotrili smanjenje ukoliko negativni globalni i pristici Brexita ne budu smanjeni. Guverner Carney je izjavio da je središnji scenario da će se usporenje globalnog rasta stabilizirati i da će sporazum o Brexitu koji je predložio premijer Johnson, a koji još uvijek nije odobrio Parlament, umanjiti neizvjesnosti oko Brexita. U ovom scenariju BoE bi i dalje mogla da se drži svojih dugoročnih poruka koje se tiču ograničenog i postupnoga povećanja referentne kamatne stope. Ipak, ukoliko dođe do pogoršanja ekonomskih izgleda, BoE ističe da je vjerojatnije da će doći do smanjenja referentne kamatne stope. Dva člana MPC BoE Saunders i Haskel smatraju da je već vrijeme da se djeluje, te su tako i glasovali za stope. Članovi MPC BoE su ublažili ton vezano za pitanje potrebe limitiranog i postupnoga povećanja referentne kamatne stope u srednjem roku, ističući da bi ona možda „mogla da se desi“ prije nego „da bi bila neophodna“. Što se tiče ekonomskih očekivanja, BoE smatra da bi u naredna tri mjeseca ekonomija mogla da bilježi rast od 1%, što je ispod očekivanja iz kolovoza, i to uglavnom pod utjecajima slabljenja globalne ekonomije i skorije aprecijacije GBP. BoE očekuje da će GDP u 2019. godini iznositi 1,4%, dok se za 2020. godinu očekuje rast od 2%. Inflacija, koja sada iznosi 1,7%, bi do sredine naredne godine mogla biti smanjena na 1,2%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI građevinski sektor	LISTOPAD	44,1	44,2	43,3
2.	PMI uslužni sektor	LISTOPAD	49,7	50,0	49,5
3.	PMI kompozitni indeks	LISTOPAD	49,5	50,0	49,3
4.	Zvanične rezerve, promjena (u mln USD)	LISTOPAD	-	2.212	475

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,86299 na razinu od 0,86228, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2946 na razinu od 1,2774.

JAPAN

Pod utjecajem jačanja optimizma vezano za pitanje trgovinskih pregovora između SAD i Kine, prinosi na japanske obveznice su zabilježili rast za 9 do 13 baznih bodova na tjednoj razini. Na zatvaranju tržišta u petak referentni prinos na desetogodišnje obveznice je povećan na najveću razinu od početka svibnja ove godine (-0,05%). Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ, ukoliko odluči dodatno ublažiti monetarnu politiku, nastojati smanjiti kratkoročne i srednjoročne kamatne stope bez uzrokovanja pretjeranog pada prinosa na obveznice s dužim rokovima dospijeca. Kuroda je, također, istaknuo da se sada očekuje rast globalne ekonomije sredinom naredne godine, što je otprilike šest mjeseci kasnije nego što je to BoJ prethodno očekivala, te je izrazio optimistični pogled na japansku ekonomiju.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za studeni, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 0,9% za tekuću godinu, te stope od 0,3% i 0,8% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Istodobno, ekonomisti su smanjili prognoze stope inflacije za tekuću i narednu godinu sa 0,7% i 1,0% na 0,6% i 0,9%, respektivno, dok je prognozirana stopa inflacije za 2021. godinu ostala nepromijenjena (0,8%). Također, očekuje se da će BoJ referentnu kamatnu stopu zadržati na trenutnoj razini od -0,10% do kraja naredne godine.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

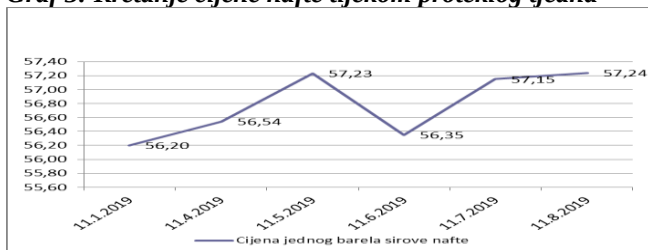
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G)	LISTOPAD	-	3,1%	3,0%
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	LISTOPAD	-	49,7	52,8
3.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	RUJAN	0,1%	0,8%	-0,1%
4.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	LISTOPAD	-	1.324,5	1.322,6
5.	Vodeći indeks P	RUJAN	92,2	92,2	91,9
6.	Koicidirajući indeks P	RUJAN	101,0	101,0	99,0

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 120,80 na razinu od 120,38. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 108,19 na razinu od 109,26.

NAFTA I ZLATO

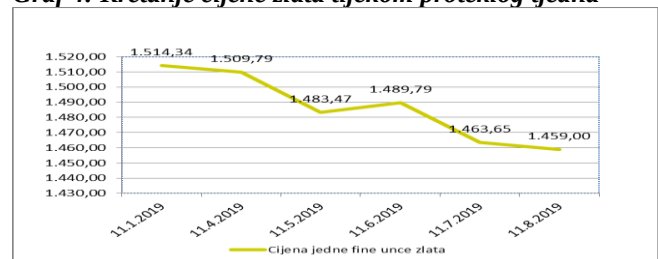
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,20 USD (50,33 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je uglavnom bilježila rast pod utjecajem optimizma da će ograničeni trgovinski sporazum između Kine i SAD biti postignut. Pad cijene nafte zabilježen je sredinom tjedna kada su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD povećane sedmi put u posljednjih osam tjedana. U tjednu zaključno sa 1. studenoga zalihe su povećane za 7,93 milijuna barela. Već narednog dana, kada su se pojavile vijesti da su Kina i SAD napravile progres u pregovorima, cijena nafte je povećana te je tijekom trgovanja dostizala najveću razinu u posljednjih šest tjedana. Ukoliko se promatra trend kretanja cijene nafte od početka listopada, cijena je povećana za oko 9%, upravo zbog optimizma vezano za pitanje postizanja limitiranog trgovinskog sporazuma između Kine i SAD, dok su ekonomski podaci objavljeni tijekom proteklog tjedna ukazali na znakove poboljšanja u ekonomiji Kine i Japana. Cijena nafte koncem tjedna nije zabilježila značajan rast jer su objavljeni podaci da je tijekom listopada Kina uvezla rekordnu količinu ovog energenta bez obzira na tok trgovinskih pregovora sa SAD. Ovakvi podaci su umanjili optimizam pojedinih trgovaca koji su očekivali da će postizanje trgovinskog sporazuma značajno povećati tražnju za naftom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 57,24 USD (51,95 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.514,34 USD (1.356,21 EUR). Tijekom trgovanja u proteklom tjednu cijena zlata je smanjena približavajući se razini od 1.450 USD po unci, što je prepoznato kao važna granica u kretanju cijene zlata. Analitičari smatraju da ukoliko se ova razina cijene probije, slijedi dalji pad cijene zlata. Ključni razlog koji je vodio smanjenju cijene zlata je upravo isti razlog koji je utjecao na rast cijene nafte. Naime, optimizam vezano za pitanje trgovinskih pregovora na relaciji Kina-SAD je utjecao na jačanje apetita investitora prema riziku, te su investitori počeli s većim ulaganjem u nešto rizičnije investicije uz povlačenje investicija u zlato. Značajan pad cijene zlata zabilježen je tijekom trgovanja u četvrtak, kada je glasnogovornik ministarstva trgovine Kine izjavio da su dvije strane dogovorile da ukinu carine na pojedine proizvode, što je dio faze u pregovorima koji vode postizanju sporazuma. Tijekom trgovanja u petak cijena zlata se smanjila na najnižu razinu u posljednja tri mjeseca, kako je optimizam vezano za pomenute pregovore utjecao na aprecijaciju USD, ali i rast kamatnih stopa na globalnoj razini. Prinosi na desetogodišnje obveznice SAD su od početka rujna (1,50%) povećani na trenutnih 1,94%, prinosi na državne obveznice Njemačke trenutno oko -0,26%, dok je početkom rujna ovaj prinos iznosio ispod -0,70%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.459,00 USD (1.325,65 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.